Παρασκευή, 28 Μαρτίου 2014 03:54

Ζητούμενο είναι να τεθεί ο προβληματισμός και να προκύψει η αναζήτηση

Γράφτηκε από τον Κώστας Γκέτσης

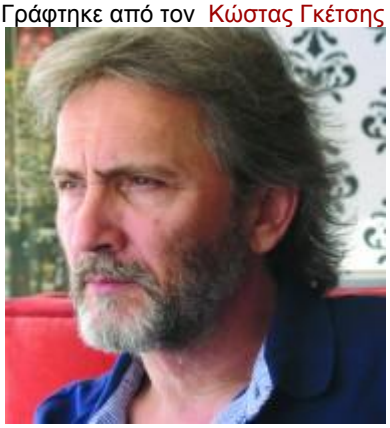

Ο αρτινός συγγραφέας Γιάννης Καλπούζος, μιλάει στην «Γ», με την ευκαιρία της έκδοσης του νέου του βιβλίου

«Όλα ξεκίνησαν από κει κι όλα, με κάποιο τρόπο, εκεί επιστρέφουν», τονίζει με έμφαση, ο συγγραφέας Γιάννης Καλπούζος, ερωτηθείς απ' την «Γ», για την καταγωγή του και την σχέση του με το χωριό του, τις Μελάτες Άρτας, δίνοντας παράλληλα και την αφετηρία του συγγραφικού του έργου.
Η συζήτηση που είχαμε μαζί του, έγινε με αφορμή την κυκλοφορία του νέου βιβλίου «Ότι αγαπώ είναι δικό σου», που κυκλοφόρησε απ' τις εκδόσεις «ΨΥΧΟΓΥΙΟΣ» και και θα παρουσιαστεί την ερχόμενο Πέμπτη 3 Απριλίου στην Άρτα.

Ενδιαφέρουσα η συνέντευξη ακολουθεί:

-Κατάγεστε από το χωριό Μελάτες της Άρτας. Ποια η σχέση σας με τη γενέτειρά σας και πως επηρέασε αυτό τη συγγραφική σας πορεία ως τώρα;

Ο γενέθλιος τόπος σφράγισε την ψυχή μου. Εικόνες, μυρωδιές, ήχοι, γεύσεις, άνθρωποι, τόποι, ιστορία έκτισαν μέσα μου ό,τι η ζωή μού έδωσε στη συνέχεια την ευκαιρία να καλλιεργήσω και να το πάω ένα βήμα παρέκει. Όλα ξεκίνησαν από κει κι όλα, με κάποιο τρόπο, εκεί επιστρέφουν. Όσο για τους λοιπούς δεσμούς μου, παραμένουν το ίδιο ισχυροί. Οι γονείς μου ζουν στο χωριό, η αδελφή μου Ντίνα και ο αδελφός μου Χρήστος

στην Άρτα, η δε επικοινωνία μου είναι τακτική, αν και υπολείπεται της πραγματικής επιθυμίας μου.

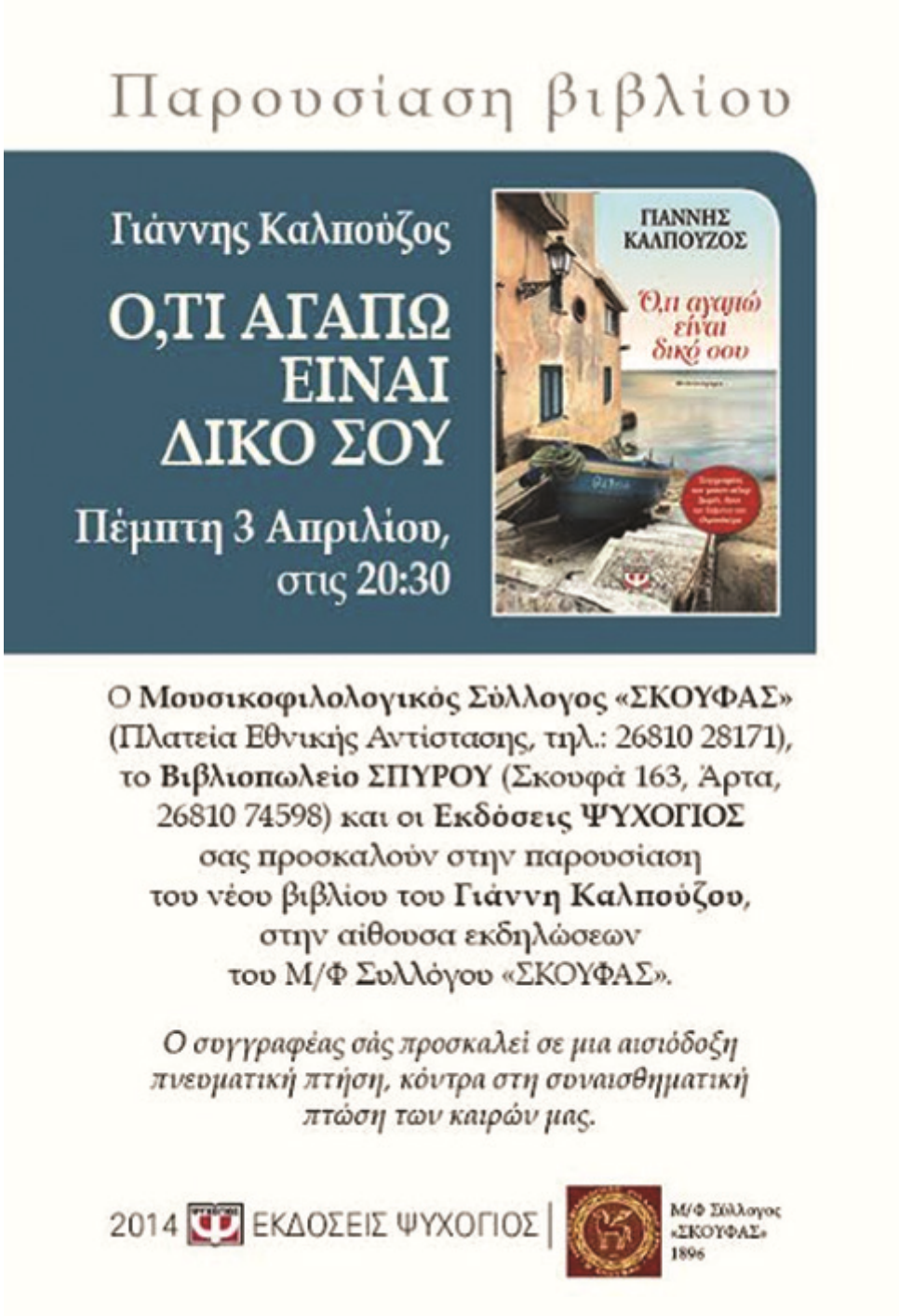

-Μιλήστε μας λίγο για τον κεντρικό χαρακτήρα του νέου βιβλίου σας «Ότι αγαπώ είναι δικό σου», τον Άνδη. Τι είναι αυτό που τον κάνει τόσο ξεχωριστό κατά τη γνώμη σας;

Οι χαρακτήρες των βιβλίων μου κτίζονται μέσα από αλλεπάλληλες σκηνές κι έχουν εξελικτική πορεία χρόνων. Ως εκ τούτου είναι πολύ δύσκολη η σύντομη σκιαγράφησή τους. Φοβάμαι ότι θα αδικήσω τον Άνδη. Ωστόσο να το επιχειρήσω. Είναι ένας ήρωας με ατίθασο χαρακτήρα, που αντιμετωπίζει τη ζωή σαν παιχνίδι. Κατάγεται από έναν παρόχθιο κι απομονωμένο από τον υπόλοιπο κόσμο οικισμό του Αράχθου, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τις οικονομικές και πνευματικές παρακαταθήκες που κουβαλά, καθώς και για τους παραδοσιακούς ηθικούς κανόνες και πρότυπα με βάση τα οποία μεγαλώνει. Μέσα του αντανακλούν οι ομορφιές, οι γλυκασμοί, τα θετικά και τα αρνητικά, οι λαβωματιές της ιστορίας, το ανάγλυφο πάθος της Ηπείρου και όσα συνθέτουν την καθημερινή ζωή στον τόπο του από το 1962 που γεννιέται. Ωστόσο τα ατομικά-προσωπικά στοιχεία υφίστανται και είναι αναγνωρίσιμα. Είναι επιρρεπής στις ποικίλες προκλήσεις, πάντα με το χαμόγελο, με τα χωρατά του, αισιόδοξος και πολυπράγμων. Δεν χαμπαριάζει από δυσκολίες και ρίχνεται να κατακτήσει τη ζωή, όπως ένα ελεύθερο, άγριο άτι. Θηρευτής της ηδονής, κάτι που τον οδηγεί σε ουκ ολίγα ευτράπελα περιστατικά, αλλά και με έντονες πνευματικές ανησυχίες καθώς ανδρώνεται. Ενίοτε ακραίος, ουτοπικός και αντισυμβατικός, αλλά και με ευγενή χαρακτηριστικά και σταθερές αξίες. Παίζει με τον έρωτα, αλλά και φλέγεται απ 'αυτόν. Τα υπόλοιπα στο βιβλίο.

-Ο τίτλος συμπίπτει με το γνωστό και αγαπημένο τραγούδι σας που ερμήνευσε η Γλυκερία. Πως συνδυάζετε τις ιδιότητες του συγγραφέα και του στιχουργού;

Σε ό,τι κάνω αφιερώνομαι. Όταν ασχολούμαι με το μυθιστόρημα, δεν γράφω τίποτε άλλο. Το ίδιο κι όταν γράφω ποίηση ή στίχους για τραγούδια. Κι αυτό τραβά για μεγάλο χρονικό διάστημα. Από κει και πέρα όλα είναι λόγος κι εξαρτάται από τις ικανότητες του καθενός να υπηρετεί με άξιο τρόπο κάθε είδους γραφής, αν και δεν είναι δεδομένο ότι ένας καλός πεζογράφος είναι και καλός ποιητής ή καλός στιχουργός, ούτε το αντίθετο. Σε ό,τι με αφορά με θέλγει η δημιουργική πρόκληση και γι' αυτό ασχολήθηκα με πολλά είδη γραφής, παρότι τα τελευταία χρόνια μονοπωλεί το ενδιαφέρον μου το μυθιστόρημα.

-Συνηθίζετε να χρησιμοποιείτε υπάρχουσες εμπειρίες και βιώματά σας για τα βιβλία σας ή να καθορίζεται μια θεματική και να προχωράτε σε σχετική έρευνα;

Εξαρτάται πώς οριοθετεί κανείς τον όρο βίωμα. Βίωμα είναι όσα ζει κανείς, αλλά και όσα παρατηρεί να συμβαίνουν στους άλλους. Βίωμα είναι όσα μελετά και εισχωρούν μέσα του μεταβολίζοντας την ύπαρξή του, αλλά και όσα συνθέτουν μια ολόκληρη εποχή και μια κοινωνία. Με αυτή την ευρεία έννοια σαφώς και εντάσσω βιώματα στα κείμενά μου. Απεναντίας είναι ελάχιστες οι σκηνές και οι καταστάσεις με τη στενή έννοια της προσωπικής ζωής μου. Συνήθως ορίζω μια θεματική και ακολουθεί η έρευνα, με τα

όποια στοιχεία να μετατρέπονται ακολούθως σε βιωματικές μου καταστάσεις. Ωσάν να έζησα στην εποχή που πραγματεύομαι.

-Ποιο θεωρείτε πως είναι το δυσκολότερο κομμάτι της συγγραφής ενός βιβλίου;

Η ανάπτυξη της μυθοπλασίας με τρόπο ώστε να κεντρίζει και να κρατά αμείωτο το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

-Έχετε σκεφτεί κάποια από τις ιστορίες των βιβλίων σας να ζωντανεύουν ως θεατρικό έργο ή κινηματογραφική ταινία;

Υπήρξε μια πρόταση για το "Ιμαρέτ", μάλιστα για ελληνοτουρκική συμπαραγωγή τηλεοπτικής σειράς, ωστόσο προς το παρόν δεν ευδοκίμησε. Το ζήτημα έγκειται στο παραγόμενο αποτέλεσμα, να είναι, δηλαδή, ισάξιας αισθητικής με το βιβλίο. Με αυτή την προϋπόθεση θα το επιθυμούσα αφενός για να δω πώς προσεγγίζει μια άλλη τέχνη το έργο μου και αφετέρου γιατί θα δινόταν η ευκαιρία να διαβαστούν τα βιβλία μου από πολύ περισσότερους αναγνώστες.

-Ποιο είναι το μήνυμα που θα θέλατε να εισπράξουν οι αναγνώστες του βιβλίου σας;

Πρώτα απ' όλα να απολαύσουν την ανάγνωση. Η ίδια η γλώσσα του βιβλίου μπορεί να προσθέσει έναν κόκκο στην αισθητική του αναγνώστη. Από κει και πέρα το μυθιστόρημα πραγματεύεται πλήθος σπουδαίων θεμάτων, ωστόσο τα συμπεράσματα αφήνονται στους αναγνώστες μιας κι είμαστε συνοδοιπόροι και δεν έρχομαι να υποδείξω είτε ως σοφότερος είτε θεωρώντας τον εαυτό μου περισσότερο ευφυή. Για μένα το ζητούμενο είναι να τεθεί ο προβληματισμός και να προκύψει η αναζήτηση και ο διάλογος για τα θέματα που θίγονται στο βιβλίο. Από το μεγαλείο του έρωτα, έως πόσο το συναίσθημα επηρεάζει τον λογισμό και τις αποφάσεις μας· από τις πολλές "Ελλάδες", μέχρι την έρευνα γύρω από τις επιπτώσεις του εμφύλιου σπαραγμού στον τόπο μας· από το πόσο τα κρίματα των προηγούμενων γενιών βασανίζουν τις επόμενες, μέχρι τι σημαίνει ο μηδενισμός όσων κατόρθωσε να πετύχει ο άνθρωπος ή μια κοινωνία· κι από την αναψηλάφηση των παραδοσιακών αξιών, μέχρι τον προβληματισμό γύρω από τη νοοτροπία "ή είσαι μαζί μας ή είσαι με τους άλλους", η οποία είναι μια από τις πολλές παθογένειες της πατρίδας μας.

-Πως βλέπετε τα πράγματα στην Ελληνική Λογοτεχνία σήμερα;

Με δυσοίωνη προοπτική. Η οικονομική κρίση δεν άφησε αλώβητη τη λογοτεχνία. Η δε κατάργηση της ενιαίας τιμής του βιβλίου, θα λειτουργήσει ως βρόγχος για την ελληνική δημιουργία και περισσότερο για τους νέους συγγραφείς. Οι εκδότες με πολύ μεγαλύτερη

επιφύλαξη θα επενδύουν στο νέο αίμα και στον φρέσκο αέρα από τον οποίο έχει ανάγκη η λογοτεχνία. Πέραν αυτών έχουμε σπουδαίους συγγραφείς. Όμως η μετατόπιση των ενδιαφερόντων του Έλληνα πολίτη προς άλλες κατευθύνσεις, ως απότοκο της αδιαφορίας της πολιτείας για την καλλιέργεια της ψυχής και του πνεύματος, καθώς και όσων εν γένει μετέχουν στα πολιτικά πράγματα και στη διαμόρφωση του συστήματος αξιών της κοινωνίας μας, παραγκωνίζει τη λογοτεχνία και τους λογοτέχνες και δεν επιτρέπει να φανεί η πνευματική τους οντότητα και η πραγματική αξία των έργων τους.

-Πως επηρεάζει η περιρρέουσα κοινωνικοοικονομική κατάσταση τον συγγραφέα;

Ίσως πολύ περισσότερο από κάθε άλλον, ακριβώς επειδή αφουγκράζεται με μεγαλύτερη ένταση τα βάσανα του κόσμου και τα φορτώνεται όλα σαν δικά του χρέη. Έχοντας ακονισμένες κεραίες και ευαίσθητες χορδές για κάθε τι που πληγώνει τον συνάνθρωπο, λαβώνεται βαθιά κι ο ίδιος. Επηρεάζεται η γραφή του και η καθημερινότητά του, καταστρέφεται η ατμόσφαιρα την οποία έχει ανάγκη για να δημιουργήσει και απαιτείται να καταβάλει πολύ μεγαλύτερη προσπάθεια. Συναισθηματικό σφουγγάρι είναι ο καλός συγγραφέας κι απ' όλα βάφεται, τραυματίζεται ή υψώνεται. Τραυματίζεται κι ακόμα βαθύτερα καθώς αισθάνεται την αδυναμία του να βοηθήσει. Γι' αυτό και θέλησα με το νέο βιβλίο μου να χαρίσω λίγο όνειρο, να γεμίσει ο αναγνώστης ψυχική ανάταση και φως μέσα από την ανάγνωση. Να λειτουργήσει σαν αισιόδοξη πνευματική πτήση κόντρα στη συναισθηματική πτώση των καιρών μας.

-Έχετε κάποια συμβουλή για τους νέους συγγραφείς που ξεκινούν τώρα;

Να στοχαστούν εάν είναι έτοιμοι να δοθούν με πάθος στη γραφή. Κι αν αποφανθούν θετικά, να καλλιεργήσουν το ταλέντο τους μέσω της παρατήρησης, να μαθητεύσουν και να εξασκηθούν επίμονα γράφοντας και ξαναγράφοντας, να διαβάζουν λογοτεχνία, φιλοσοφία και ψυχολογία, να κυνηγήσουν με πείσμα το όνειρό τους, να δουλέψουν πολύ σκληρά και να είναι σίγουροι ότι οι κόποι τους δεν θα πάνε χαμένοι.